

взаємозв'язку права, держави та моралі". URL:<http://nbuv.gov.ua>.

6. О. М. Веселовський. 2018. "Держава та суспільство у філософії Б. Спінози". URL:<http://nbuv.gov.ua>

Булківська В.
група ПБ-19-1, 4 курс

Волинець В.
група ПБ-19-1, 4 курс

Науковий керівник:
к. ю. н., доцент,
доцент кафедри публічного права
Державний податковий університет
Мельник О.П.

ОСОБЛИВОСТІ ДОКУМЕНТАЛЬНИХ ПОЗАПЛАНОВИХ ПЕРЕВІРОК ПІД ЧАС ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Документальні позапланові перевірки є важливою складовою процесу забезпечення дотримання правового режиму воєнного стану. Вони можуть виявити порушення законодавства та забезпечити належний контроль за дотриманням прав та свобод громадян під час дії воєнного стану. Також, документальні позапланові перевірки дають можливість забезпечити належний нагляд за діяльністю підприємств, які займаються виробництвом важливих продуктів, що необхідні для потреб оборони країни. У ході таких перевірок можна виявити факти порушення вимог виробничої та забезпечення якості продукції, що може загрожувати для життя та здоров'я людей.

Крім того, документальні позапланові перевірки є інструментом запобігання корупції в умовах воєнного стану. Такі перевірки можуть виявляти факти порушення законодавства щодо закупівель та використання коштів, призначених для забезпечення оборонної галузі, та забезпечувати належний контроль за цим процесом.

Загалом, документальні позапланові перевірки є одним із видів державного контролю в Україні та регулюються відповідною нормативною базою. Закріплення правил проведення документальних позапланових перевірок передбачено Податковим кодексом, Законами України "Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні" та Законом України "Про захист прав споживачів".

Згідно з ст.78 ПК України документальні позапланові перевірки - це перевірки, які проводяться контролюючими органами за наявності

певних підстав, які пов'язані з порушеннями платниками податків податкового, валютного та іншого законодавства, неподанням або недостовірністю податкової звітності, реорганізацією або припиненням діяльності платників податків тощо [1].

Законодавство щодо податкових перевірок змінювалось кілька разів під час дії воєнного стану в Україні. У початковій редакції Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану» пунктом 69.2 було визначено чітко й категорично: «податкові перевірки не розпочинаються, а розпочаті перевірки зупиняються» [4]. Проте в такій редакції ця норма проіснувала недовго: з 7 по 17 березня минулого року. Законом України № 2120 пункт 69.2 було викладено в новій інтерпретації і до загального правила додали винятки [3], а ЗУ № 2142 та ЗУ № 2260 перелік винятків з цього пункту, тобто перелік тих перевірок, які законодавець дозволив здійснювати, було розширено [2].

Під час дії воєнного стану, документальні позапланові перевірки платників податків можуть бути проведені в таких випадках: якщо платник податків звернувся з проханням перевірки; у разі реорганізації або припинення юридичної особи; якщо платник ПДВ подав декларацію, в якій заявлене бюджетне відшкодування або від'ємний ПДВ понад 100 тис. грн; а також у випадку, якщо платник податку вибрано для перевірки на підставі податкової інформації, що забороняє порушення валютного законодавства щодо надходження товарів за імпорнтними операціями та/або валютної виручки за експортними операціями.

Основною особливістю позапланових документальних перевірок в умовах воєнного стану ж те, що такі перевірки можуть здійснюватися лише у випадку забезпечення безпечного доступу та доступу до:

- територій, приміщень та іншого майна, що використовуються для провадження господарської діяльності та/або є об'єктами оподаткування, або використовуються для отримання доходів (прибутку), або пов'язані з іншими об'єктами оподаткування такими платниками податків;
- документів, довідок про фінансово-господарську діяльність, отримані доходи, видатки платників податків та іншої інформації, пов'язаної з обчисленням та сплатою податків, зборів, платежів, про дотримання вимог законодавства, здійснення контролю за яким покладено на контролюючі органи, а також фінансової і статистичної звітності [5].

У разі відсутності безпечного доступу суб'єкту господарювання необхідно письмово повідомити податкові органи про небезпечний доступ до даних платників податків, як тільки це стане відомо. Рекомендується отримати та надіслати документальне підтвердження цього факту, наприклад, за допомогою відео- або фотозйомки, пошкодження актів тощо.

Щодо доступу до документів, під час дії воєнного стану законодавство вимагає призупинення строків для відновлення документів. Отже, якщо документи були знищені, необхідно надіслати письмове повідомлення податкової служби за місцем обліку платника про це. Документи можна відновлювати після закінчення військового стану.

Також варто зазначити, що якщо виникли обставини, які вимагають завершення позапланових перевірок відповідно до плану, керівник органу контролю (його представник або уповноважена особа) має право прийняти рішення про зупинку перевірки до моменту, коли ці функції будуть усунені. у такому випадку приймається рішення про оформлення наказу, копію якого надсилають платники податків до його електронного кабінету, а також на електронну адресу (адресу) платника податків інформують про вид документа, дату та час його надсилання до електронного кабінету [5].

Отже, враховуючи вищесказане, можна зробити висновок, що позапланові податкові перевірки в умовах воєнного стану набули особливого статусу й значення, та були наділені новими ознаками й умовами проведення. Основною такою умовою стала наявність безпечного доступу до території і документів суб'єкта господарювання, щодо якого проводиться перевірка, адже безпека у такий час повинна забезпечуватися першочергово. Загалом, застосування документальних позапланових перевірок забезпечує додатковий рівень безпеки та порядку в країні, а також допомагає уникнути серйозних наслідків для держави та її громадян.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI : станом на 1 квіт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 09.04.2023).
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей податкового адміністрування податків, зборів та єдиного внеску під час дії воєнного, надзвичайного стану : Закон України від 12.05.2022 р. № 2260-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2260-20#Text> (дата звернення: 09.04.2023).
3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 р. № 2120-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (дата звернення: 09.04.2023).
4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану : Закон України від

03.03.2022 р. № 2118-IX : станом на 25 листоп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text> (дата звернення: 09.04.2023).

5. Сніжна Валерія. Які перевірки і хто проводить під час війни | БУХГАЛТЕР.UA. БУХГАЛТЕР.UA - сайт для бухгалтерів | Новини бухгалтерського та податкового обліку. URL: https://buh.ligazakon.net/aktualno/12778_yak-perevrki--khto-provodit-pd-chas-vuni#:~:text=Документальні%20позапланові%20перевірки%20під%20час,ємний%20ПДВ%20понад%20100%20тис. (дата звернення: 09.04.2023).

Васильєв О.
*студент за ОР «Бакалавр»
Навчально-науковий Інститут права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

*Науковий керівник:
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії
права та держави
Навчально-наукового Інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
Теремцова Н.В.*

ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ВЧЕННЯ ДЖОНА ЛОККА ПРО ПРИРОДНІ ПРАВА ЛЮДИНИ

Вчення Джона Локка про природні права та гарантії їх реалізації в суспільстві є одним із фундаментальних внесків у розвиток теорії права. В своїх працях, зокрема "Два трактати про уряд" та "Есе про розуміння людського розуму", Локк розглядає проблеми взаємодії людини та держави, а також принципи належного використання влади та захисту прав людини.

Основними складовими вчення Локка про природні права є ідеї про право на життя, свободу та власність. Він вважав, що кожна людина має право на своє життя та тіло, і що це право повинно бути захищене державою. Крім того, Локк розвивав ідею про право на свободу, яке включає свободу від обмежень у виборі релігії, свободу слова, свободу зібрань та інші громадянські права. Нарешті, він розглядав власність як